

Obec a vyšší územný celok počas rozpočtového provizória majú povinnosť schváliť rozpočet na príslušný rozpočtový rok v termíne najneskôr do 31. decembra bežného roka. Ustanovuje sa tak skončenie rozpočtového provizória limitovať termínom 31. december bežného roka s úmyslom, aby prípadné ďalšie rozpočtové provizorium vychádzalo vždy zo schváleného rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roka. Obec a vyšší územný celok musia rozpočtové príjmy a rozpočtové výdavky uskutočnené počas rozpočtového provizória zúčtovať s rozpočtom obce a s rozpočtom vyššieho územného celku po jeho schválení.

Zákon a ani iný predpis neustanovuje formu zúčtovania rozpočtových príjmov a rozpočtových výdavkov uskutočnených počas rozpočtového provizória s rozpočtom obce a s rozpočtom vyššieho územného celku. Je plne v kompetencii obce a vyššieho územného celku, ako zúčtovanie vykoná.

§ 12

Rozpis rozpočtu a rozpočtové hospodárenie

(1) Obec a vyšší územný celok vykonajú po schválení rozpočtu jeho rozpis na rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti vrátane rozpisu výdavkov na programy obce alebo programy vyššieho územného celku.

(2) Obce a vyššie územné celky hospodária s rozpočtovými prostriedkami podľa schváleného rozpočtu a počas roka kontrolujú hospodárenie s rozpočtovými prostriedkami podľa osobitného predpisu¹⁸⁾ a monitorujú a hodnotia plnenie programov obce alebo programov vyššieho územného celku.

(3) Obec a vyšší územný celok sledujú v priebehu rozpočtového roka vývoj hospodárenia podľa rozpočtu a v prípade potreby vykonávajú zmeny vo svojom rozpočte, najmä zvýšenie vlastných príjmov alebo zníženie výdavkov, s cieľom zabezpečiť vyrovnanosť bežného rozpočtu ku koncu rozpočtového roka, pričom schodok bežného rozpočtu obce alebo vyššieho územného celku môže vzniknúť len z dôvodu použitia prostriedkov rezervného fondu podľa § 10 ods. 9 alebo použitia účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu,^{17a)} nevyčerpaných v minulých rokoch.

(4) Obec a vyšší územný celok sú povinní poskytovať ministerstvu financií potrebné údaje o svojom hospodárení na účely zostavenia návrhu rozpočtu verejnej správy, návrhu štátneho záverečného účtu a návrhu súhrnnej výročnej správy Slovenskej republiky, ktoré je ministerstvo financií oprávnené zverejňovať na svojom webovom sídle. Údaje na účely

zostavenia návrhu rozpočtu verejnej správy poskytujú obec a vyšší územný celok prostredníctvom rozpočtového informačného systému pre samosprávu RIS.SAM v správe ministerstva financií (ďalej len „rozpočtový informačný systém“). Obec a vyšší územný celok sú povinní poskytovať do rozpočtového informačného systému nasledovné údaje v tomto rozsahu a v týchto termínoch:

- a) schválený rozpočet na príslušný rozpočtový rok a rozpočty na nasledujúce roky viacročného rozpočtu najneskôr do 20 kalendárnych dní odo dňa schválenia rozpočtu orgánom obce alebo orgánom vyššieho územného celku príslušným podľa osobitných predpisov;¹⁸⁾ ak je rozpočet obce alebo rozpočet vyššieho územného celku na nasledujúci rozpočtový rok schválený do 31. decembra bežného roka, obec a vyšší územný celok poskytujú údaje schváleného rozpočtu v členení minimálne na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie najneskôr do 10. januára nasledujúceho rozpočtového roka a schválený rozpočet na príslušný rozpočtový rok a rozpočty na nasledujúce roky viacročného rozpočtu najneskôr do 31. januára nasledujúceho rozpočtového roka, pričom počas rozpočtového provizória obec a vyšší územný celok poskytujú v tomto rozsahu a termínoch údaje schváleného rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roka,
- b) upravený rozpočet najneskôr do 30. kalendárneho dňa v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom bola vykonaná zmena rozpočtu orgánom obce alebo orgánom vyššieho územného celku príslušným podľa osobitných predpisov,¹⁸⁾ a upravený rozpočet v mesiaci december rozpočtového roka najneskôr do 5. februára nasledujúceho rozpočtového roka,
- c) skutočné plnenie rozpočtu štvrt'ročne podľa stavu k 31. marcu, k 30. júnu a k 30. septembru rozpočtového roka najneskôr do 30 kalendárnych dní po uplynutí príslušného obdobia a podľa stavu k 31. decembru rozpočtového roka najneskôr do 5. februára nasledujúceho rozpočtového roka,
- d) za program obce a program vyššieho územného celku iba údaje schváleného programu obce a programu vyššieho územného celku najneskôr v termínoch podľa písmena a) a skutočné plnenie tohto programu podľa stavu k 31. decembru rozpočtového roka najneskôr do 5. februára nasledujúceho rozpočtového roka.

(5) Ak obec alebo vyšší územný celok neplnia povinnosti vyplývajúce z tohto zákona, ministerstvo financií môže až do ich splnenia pozastaviť poskytovanie finančných prostriedkov z dotácií zo štátneho rozpočtu.

(6) Odpisovanie hmotného a nehmotného majetku obce a hmotného a nehmotného majetku vyššieho územného celku sa spravuje osobitným predpisom.¹⁹⁾

^{17a)} Napríklad § 48 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

¹⁸⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 302/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov.

¹⁹⁾ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

K § 12

K ods. 1

Súčasťou rozpočtu obce a rozpočtu vyššieho územného celku sú rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám zriadených obcou alebo vyšším územným celkom podľa zákona č. 523/2004 Z. z. Obec a vyšší územný celok sú oprávnené zriaďovať svoje rozpočtové a príspevkové organizácie, toto oprávnenie vykonávajú v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. Podľa cit. zákona rozpočtová organizácia je právnická osoba obce alebo vyššieho územného celku, ktorá je svojimi príjmami a výdavkami zapojená na rozpočet obce alebo na rozpočet vyššieho územného celku. Hospodári samostatne podľa schváleného rozpočtu s prostriedkami, ktoré jej určí zriaďovateľ v rámci svojho rozpočtu. Príspevková organizácia je právnická osoba obce a vyššieho územného celku, ktorá je na rozpočet obce alebo na rozpočet vyššieho územného celku zapojená príspevkom. Platia pre ňu finančné vzťahy určené obcou alebo vyšším územným celkom v rámci jeho rozpočtu. Príspevková organizácia hospodári podľa svojho rozpočtu nákladov, výnosov a výsledku hospodárenia. Jej rozpočet zahŕňa príspevok z rozpočtu zriaďovateľa a prostriedky prijaté od iných subjektov.

Na základe uvedených skutočností je prirodzené a logické, že obec a vyšší územný celok po schválení rozpočtu, ktorého súčasťou sú rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám, vykonajú rozpis rozpočtu na rozpočtové a príspevkové organizácie v ich zriaďovateľskej pôsobnosti. Rozpočtovým organizáciám rozpišu príjmy a výdavky, a to podľa funkčnej a ekonomickej rozpočtovej klasifikácie. Rovnako sa pre príspevkové organizácie určia príspevky, zohľadní sa právna úprava v § 24 zákona č. 523/2004 Z. z., podľa ktorého v príspevkovej organizácii poskytnutie príspevku zriaďovateľom limituje vyrovnanosť rozpočtu príspevkovej organizácie, t. j. príspevok má zabezpečiť vyrovnanosť jej rozpočtu, zriaďovateľ poskytuje príspevok len v takej výške, aby bol rozpočet príspevkovej organizácie vyrovnaný. Zriaďovateľ poskytuje prí-

spevkovej organizácii príspevok zriaďovateľa na prevádzku, a ak príspevkovej organizácii vlastné zdroje na obstaranie hmotného a nehmotného majetku nekryjú jej potreby, zriaďovateľ určí výšku príspevku na obstaranie ním určeného konkrétneho hmotného a nehmotného majetku. Okrem zohľadnenia vyššie uvedenej právnej úpravy sa pri rozpise príspevkov príspevkovým organizáciám zohľadňuje aj povinnosť uplatňovať rozpočtovú klasifikáciu a príspevky sa rozpisujú podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie. Zavedením programového rozpočtovania má obec a vyšší územný celok povinnosť spolu s rozpočtom rozpísať aj výdavky na programy obce a programy vyššieho územného celku.

VZOR:

Rozpis rozpočtu na rozpočtovú organizáciu – základnú školu s materskou školou:

Uznesením zastupiteľstva ..... bol schválený rozpočet ....., súčasťou ktorého sú aj príjmy a výdavky rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám zriadených .....

Na základe tohto uznesenia a v súlade s § 12 ods.1 zákona č. 583/2004 Z. z. vám rozpisujem rozpočet ..... s nasledovnými záväznými ukazovateľmi:

1. Základná škola s materskou školou .....

a) príjmy celkom

b) výdavky celkom

v tom:

- bežné výdavky

09.1.2.1. – základné vzdelanie

610

620

630

640

09.1.1.1. – predškolská výchova

610

620

630

640

09.5.0.1. – školský klub detí

610

620

630

640

09.6.0.1. – zariadenie školského stravovania

610

620

630

640

c) Program: Školstvo

(ďalej podľa programovej štruktúry podľa prílohy .....

VZOR:*Rozpis príspevkov na príspevkovú organizáciu – .....**Uznesením zastupiteľstva ..... bol schválený rozpočet ....., súčasťou ktorého sú aj príjmy a výdavky rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám zriadeným .....**Na základe tohto uznesenia a v súlade s § 12 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z. z. vám rozpisujem príspevky pre ..... s nasledovnými záväznými ukazovateľmi:**Príspevky príspevkovým organizáciám*

3.1. Mestské technické služby .....

a) príspevok na prevádzku (bežný transfer)

04.5.1.3 Správa a údržba ciest

05.1.0 Nakladanie s odpadmi

06.3.0 Zásobovanie vodou

06.4.0 Verejné osvetlenie

a) príspevok na obstaranie hmotného majetku (kapitálový transfer)

06.2.0 Rozvoj obcí

b) programy

VZOR:*Rozpis príspevkov na príspevkovú organizáciu – .....**Uznesením zastupiteľstva ..... bol schválený rozpočet ....., súčasťou ktorého sú aj príjmy a výdavky rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám zriadeným .....**Na základe tohto uznesenia a v súlade s § 12 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z. z. vám rozpisujem príspevky pre ..... s nasledovnými záväznými ukazovateľmi:*

Program podprogram	Funkčná klasifikácia	Ekonomická klasifikácia	Slovné označenie	Výška príspevku

Poznámka: Vzory sú len odporúčaním, nie sú záväzné.

K ods. 2

Princíp rozpočtového hospodárenia v podmienkach územnej samosprávy znamená, že obce, vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové a príspevkové organizácie sú povinné hospodáriť v súlade so schváleným, resp. upraveným rozpočtom (t. j. rozpočtom po vykonaných zmenách). Rozpočet je pre nich základným programovým dokumentom, podľa ktorého a na základe ktorého plánujú realizáciu a finančné zabezpečenie svojich úloh a povinností, ktoré plnia v súlade s osobitnými predpismi. Len v prípade finančného zabezpečenia môžu realizovať a plniť úlohy, môžu sa zaväzovať k záväzkom.

Táto všeobecne platná povinnosť subjektov verejnej správy, a teda aj subjektov územnej samosprávy, je zakotvená v § 19 ods. 4 až 6 zákona č. 523/2004 Z. z., podľa ktorého subjekty verejnej správy:

- musia zabezpečiť, aby sa verejné prostriedky uvoľňovali iba v takej výške, aká zodpovedá rozsahu plnenia úloh zahrnutých v rozpočte subjektu verejnej správy,
- nie sú oprávnené zaväzovať sa v bežnom rozpočtovom roku na také úhrady, ktoré nemajú zabezpečené v rozpočte na bežný rozpočtový rok a zaťažujú nasledujúce rozpočtové roky z dôvodu nedostatku zdrojov v bežnom rozpočtovom roku,
- verejné prostriedky sa môžu používať na krytie nevyhnutných potrieb a opatrení vyplývajúcich z osobitných predpisov.

So zavedením programového rozpočtovania obce a vyššie územné celky musia vykonávať v priebehu celého roka monitorovanie a hodnotenie plnenia svojich programov. Podľa jednotnej metodiky ministerstva financií k programovému rozpočtovaniu súčasťou programového rozpočtovania je aj monitorovanie a hodnotenie finančného a programového plnenia rozpočtu. Monitorovanie a hodnotenie finančného a programového plnenia rozpočtu sa vykonáva s cieľom zabezpečiť informácie o plnení, resp. neplnení zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov schválených programov. V priebehu a na konci rozpočtového roka je tak výsledkom monitorovania a hodnotenia finančného a programového plnenia rozpočtu posúdenie miery splnenia cieľov, v prípade nespĺnenia niektorých zámerov a cieľov alebo ich nedostatočného splnenia pomenovanie príčin ich neplnenia a prijatie opatrení na odstránenie neželaného stavu. Súčasťou systému monitorovania a hodnotenia je tvorba správ, ktoré dokumentujú zistenia o priebežnom alebo konečnom plnení, resp. neplnení zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov schválených programov. Správy z monitoringu sa spracovávajú priebežne v priebehu sledovaného obdobia. Hodnotiaca správa sa spracováva na konci hodnotiaceho obdobia, t. j. po ukončení rozpočtového roka a môže byť (ak sa tak obec a vyšší územný celok rozhodne) štandardnou súčasťou záverečného účtu.

Pri hodnotení plnenia programov obce a vyššieho územného celku je potrebné predovšetkým zhodnotiť:

- či sa do rozpočtu úspešne zaviedli prvky programového rozpočtovania,
- či sa pri tvorbe programového rozpočtu darí dostatočne zadefinovať zámery, ciele a merateľné ukazovatele schválených programov, či tieto boli splnené a v akej miere,
- v prípade nenaplnenia predpokladaných zámerov, cieľov a ukazovateľov, aké boli príčiny a či boli prijaté priebežné opatrenia na odstránenie neželaného stavu (neplnenie zámerov a cieľov programov rozpočtu),
- či boli splnené ciele, s ktorými sa zavádzalo programové rozpočtovanie, t. j. či sa napríklad zvýšila hospodárnosť, efektívnosť a výkonnosť pri využívaní verejných zdrojov,
- či sa zabezpečil transparentný a zodpovedný prístup pri rozdeľovaní a čerpaní verejných prostriedkov.

Ďalšou povinnosťou obcí a vyšších územných celkov je vykonávať v priebehu celého roka kontrolu hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami podľa osobitných predpisov, t. j. podľa zákona o obecnom zriadení a zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov. Túto kontrolu v podmienkach obcí a vyšších územných celkov vykonávajú hlavní kontrolóri. Rozsah ich kontrolnej činnosti je upravený jednak vo vyššie citovaných zákonoch, jednak v zákone č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Podľa uvedenej právnej úpravy hlavní kontrolóri vykonávajú najmä kontrolu zákonnosti, účinnosti, hospodárnosti a efektívnosti pri hospodárení a nakladaní s majetkom a majetkovými právami obce a vyššieho územného celku, ako aj s majetkom, ktorý tieto subjekty užívajú podľa osobitných predpisov a kontrolu príjmov, výdavkov a finančných operácií rozpočtu obce a vyššieho územného celku. Podľa zákona o finančnej kontrole hlavní kontrolóri overujú vykonanie predbežnej finančnej kontroly so zameraním na dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami; predbežnou finančnou kontrolou vedúci zamestnanci a zodpovední zamestnanci obce a vyššieho územného celku okrem iného overujú práve súlad s rozpočtom, t. j. overujú, či sú realizované výdavky zabezpečené v rozpočte obce a vyššieho územného celku.

K ods. 3

Princíp rozpočtového hospodárenia v podmienkach územnej samosprávy znamená, že obce a vyššie územné celky sú povinné hospodáriť v súlade so schváleným rozpočtom, ktorý sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový. V súlade s týmto